

Κεφάλαιο 1ο:

Σύντομη αναφορά στο εργασιακό περιβάλλον και την ιδιομορφία του ναυτικού επαγγέλματος

Για κάθε επαγγελματία, είναι πολύ βασικό να μελετήσει με μεγάλη προσοχή το χώρο μέσα στον οποίο εργάζεται και κυρίως τον εξοπλισμό που υπάρχει σε αυτό το χώρο, τον οποίο περιστασιακά ή μόνιμα χρησιμοποιεί ο εργαζόμενος.

Το πλοίο είναι, αναμφίβολα, ένας ιδιόμορφος χώρος εργασίας, ο οποίος, εκτός από τις συνηθισμένες δυσκολίες του, εμφανίζει μια σειρά από αντιξοότητες, τις οποίες σπάνια συναντάμε σε άλλα επαγγέλματα, ενώ συχνά κρύβει και κινδύνους τους οποίους πρέπει να μάθει να αντιμετωπίζει ο εργαζόμενος ναυτικός.

Στο παρόν κεφάλαιο περιγράφονται και αναλύονται, κατά το δυνατό, οι πτυχές του εργασιακού περιβάλλοντος και της επαγγελματικής ζωής του ναυτικού.

Όροι που πρέπει να μάθεις:

- Ναυτικό επάγγελμα
- Πλοίο και περιβάλλον
- Διοίκηση και Ιεραρχία
- Πληρώμα
- Ομαδική εργασία
- Πειθαρχία
- Επαγγελματική υπευθυνότητα
- Ναυτικό Δίκαιο

Κατά τη μελέτη αυτού του κεφαλαίου, θα βρεις απαντήσεις σε ερωτήσεις, όπως:

- Τι είναι το ναυτικό επάγγελμα;
- Γιατί το ναυτικό επάγγελμα χαρακτηρίζεται ως ιδιόμορφο;
- Πώς πρέπει να είναι οι σχέσεις μεταξύ του πληρώματος;
- Πώς διοικείται ένα πλοίο;
- Πώς εκτυλίσσεται η εργασία στο πλοίο;
- Πότε και πώς ξεκουράζεται ο ναυτικός;

1.1. Γενικά

Το ναυτικό επάγγελμα χαρακτηρίζεται από πολλούς ως ένα πολύ ιδιόμορφο επάγγελμα, αν και αυτή καθ' εαυτή η εργασία του ναυτικού πάνω στο πλοίο δεν είναι ιδιαίτερα δύσκολη ή βαριά, τουλάχιστον όταν τη συγκρίνουμε με διάφορες άλλες εργασίες της ξηράς.

Όμως, κατά γενική ομολογία, ο ιδιόμορφος χαρακτήρας αυτού του επαγγέλματος οφείλεται κυρίως στις γενικότερες συνθήκες, κάτω από τις οποίες γίνεται η ναυτική εργασία στο πλοίο.

Για το λόγο αυτό, κάποιοι αναλυτές, κατά καιρούς, χαρακτήρισαν το ναυτικό επάγγελμα ως «περιπέτεια» που εξελίσσεται στον περιορισμένο χώρο ενός πλοίου, μέσα στην απεραντοσύνη της θάλασσας.

Η ναυτική εργασία, βέβαια, διεξάγεται τόσο στο πέλαγος, κατά το ταξίδι του πλοίου από το ένα λιμάνι προς το άλλο, όσο και στο λιμάνι, κατά το χρόνο που το πλοίο κάνει κάποια φόρτωση ή εκφόρτωση, επισκευή, ανεφοδιασμό κτλ.

Η κυριότερη ιδιομορφία του ναυτικού επαγγέλματος συνοψίζεται στο ότι το πλοίο, ως εργασιακός χώρος, δεν παραμένει σταθερό σε μια θέση ή μία περιοχή, αλλά μετακινείται συνεχώς, από ένα σημείο της υδρογείου σε ένα άλλο, ταξιδεύοντας μέσα στη θάλασσα. Σταματάει βέβαια, για πολύ λίγο, στο λιμάνι, για λόγους που προαναφέραμε, κι αμέσως μετά συνεχίζει το ταξίδι του για το επόμενο λιμάνι.

Η διαρκής αυτή μετακίνηση του πλοίου μέσα στη θάλασσα συνεπάγεται την εμφάνιση μιας σειράς από κινδύνους και αντιξοότητες, όπως είναι η θαλασσοταραχή και ο μεγάλος κυματισμός, οι συχνές και γρήγορες αλλαγές των κλιματολογικών συνθηκών κτλ. Όλα αυτά επιδρούν αρνητικά, τόσο στο ίδιο το πλοίο και στο φορτίο που μεταφέρει, όσο και στους εργαζόμενους ναυτικούς.

Η θαλασσοταραχή και ο μεγάλος κυματισμός καταπονούν το πλοίο, επειδή αυτό αναγκάζεται να κλυδωνίζεται και να προνευστάζει (να μποτζάρει και να σκαμπανεβάζει, όπως λέγονται στη ναυτική γλώσσα) και, ταυτόχρονα, μαζί με το πλοίο, κοπιάζει και ταλαιπωρείται και ο ναυτικός που επιβαίνει και εργάζεται σ' αυτό.

Επίσης, επειδή οι αλλεπάλληλες αλλαγές των κλιματολογικών συνθηκών συνήθως γίνονται με γρήγορο ρυθμό, ασκούν αρνητική επίδραση στον ανθρώπινο οργανισμό, ο οποίος, συχνά, δεν προλαβαίνει να προσαρμοστεί σε αυτές.

Παράλληλα, μία σειρά από ιδιαιτερότητες, οι οποίες δεν υπάρχουν στα επαγγέλματα της στεριάς και που οφείλονται στη φύση της ναυτικής εργασίας, επιβαρύνουν μόνιμα σχεδόν την ψυχολογία του εργαζόμενου ναυτικού, προκαλώντας συχνά και προβλήματα, με άμεση ή έμμεση επίδραση στη συμπεριφορά του και κυρίως στην απόδοσή του.

Στα περισσότερα πλοία, ο ναυτικός είναι υποχρεωμένος όχι μόνο να εργάζεται αλλά και να ζει μακριά από την οικογένειά του, το περιβάλλον του και τα αγαπημένα του πρόσωπα. Συνήθως, μάλιστα, στερείται και τα βασικότερα αγαθά της σύγχρονης κοινωνικής ζωής.

Η διαβίωση στο πλοίο, γενικά, θεωρείται μονότονη και πληκτική, ακόμα και στα πλέον σύγχρονα πλοία τα οποία διαθέτουν και κάποιες ανέσεις.

Παρ' όλα αυτά, η ναυτική εργασία στο πλοίο απαιτεί μεγάλη υπευθυνότητα από όλους τους εργαζόμενους, τόσο για τη διοίκηση του πλοίου και την ασφαλή λειτουργία του, όσο και για την αντιμετώπιση δύσκολων ή και επικίνδυνων καταστάσεων που συνήθως εμφανίζονται κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

1.2. Το πλοίο, ως χώρος δουλειάς και διαβίωσης

Όπως ήδη προαναφέρθηκε, το πλοίο είναι ένας μετακινούμενος χώρος δουλειάς που δραστηριοποιείται στις θαλάσσιες μεταφορές, τόσο σε τοπικό όσο και διεθνές επίπεδο.

Ο ναυτικός, ως εργαζόμενος, ακολουθεί το πλοίο σε όλες του τις μετακινήσεις και συμμετέχει με κάθε τρόπο σε όλες τις δραστηριότητες και λειτουργίες του. Έτσι, για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα είναι υποχρεωμένος να αφήσει την οικογένεια και το προσωπικό του περιβάλλον στη στεριά και να ακολουθήσει το πλοίο, πάνω στο οποίο θα ασκεί τις επαγγελματικές του δραστηριότητες, οι οποίες και θα του αποδώσουν αντίστοιχο οικονομικό όφελος (μισθό), όπως άλλωστε συμβαίνει και με όλα τα άλλα επαγγέλματα.

Κατά τη διάρκεια της ναυτολόγησής του στο πλοίο, ο ναυτικός απασχολείται σε εργασίες που έχουν σχέση όχι μόνο με το αντικείμενο μεταφοράς του πλοίου (φορτίο ή επιβάτες, δη-

λαδή), αλλά και με το ίδιο το πλοίο, σε ό,τι αφορά τη συντήρηση και γενικότερα την ασφαλή λειτουργία του. Έχοντας ως δεδομένο ότι το πλοίο λειτουργεί ολόκληρο το εικοσιτετράωρο, αντιλαμβάνεται εύκολα κανείς ότι επιβαίνουν σε αυτό τόσο εργαζόμενοι ναυτικοί, ώστε η εργασία να γίνεται χωρίς προβλήματα όλες τις ώρες, μέρα και νύχτα, χωρίς διακοπή.

Το κανονικό ωράριο εργασίας των ναυτικών στο πλοίο είναι κατά βάση ίδιο με αυτό των εργαζομένων στη στεριά (δηλαδή οκτάωρο για όλες τις εργάσιμες ημέρες, εκτός Σαββάτου - Κυριακής και Αργιών), το οποίο άλλοτε εκτελείται με ενιαίο τρόπο και άλλοτε με τη μορφή φυλακών. Το ενιαίο ωράριο αρχίζει την 08:00 πρωινή ώρα και τελειώνει την 17:00 ώρα, με μία ωριαία διακοπή από την 12:00 μέχρι την 13:00 ώρα για το μεσημεριανό γεύμα.

Αντίθετα, οι φυλακές (βάρδιες, όπως λέγονται στο πλοίο) γίνονται με μορφή τετραωρίας, δηλαδή, το μισό οκτάωρο (πρώτη τετραωρία) εκτελείται κατά την ημέρα και το άλλο μισό (δεύτερη τετραωρία) κατά τη διάρκεια της νύχτας. Το εικοσιτετράωρο διαιρείται σε έξι τετραωρίες, οι οποίες εκτελούνται από τρεις ναυτικούς, οι οποίοι όμως εναλλάσσονται κάθε τέσσερις ώρες, ενώ μεσολαβεί για τον καθένα ένα διάστημα οκτώ ωρών, μεταξύ της πρώτης και της δεύτερης τετραωρίας του, για την ανάπαυσή του. Οι βάρδιες που επικράτησαν από χρόνια και εφαρμόζονται ακόμη και σήμερα, είναι:

00:00 - 04:00 και αντίστοιχα 12:00 - 16:00,
04:00 - 08:00 και αντίστοιχα 16:00 - 20:00,
08:00 - 12:00 και αντίστοιχα 20:00 - 24:00.

Πέρα από το κανονικό ωράριο εργασίας και επειδή, όπως προαναφέρθηκε, το πλοίο «εργάζεται» ολόκληρο το εικοσιτετράωρο, συχνά ο ναυτικός καλείται να εργαστεί και υπερωριακά, πέρα από τις κανονικές εργάσιμες ώρες και ημέρες, για να καλυφθούν κάποιες πρόσκαιρες ανάγκες ή γιατί επιβάλλεται από επιτακτική ανάγκη, όπως π.χ. είναι η αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων, η φορτοεκφόρτωση, ο κατάπλους ή ο απόπλους κτλ.

Με τον καιρό, ο ναυτικός απορροφάται από τη δουλειά και το περιβάλλον του πλοίου και, τις περισσότερες φορές, προσαρμόζεται ή και συμβιβάζεται με αυτό. Η γενική ψυχολογική του κατάσταση δέχεται σίγουρα την επίδραση αυτού του «πλωτού» περιβάλλοντος και του περιορισμένου χώρου μέσα στον οποίο ζει και εργάζεται, ενώ πολύ μεγάλο ρόλο πάνω σε αυτό παίζουν το είδος και η διάρκεια του ταξιδιού.

Στα σύγχρονα πλοία, καταβάλλεται μια φανερή προσπάθεια για τη διαμόρφωση των χώρων όπου συνήθως ζει και εργάζεται ο ναυτικός, ώστε να είναι πιο ευχάριστοι και προσίτοι στον άνθρωπο. Επιπλέον, εφοδιάζονται με αρκετά μέσα ψυχαγωγίας και ευχάριστης απασχόλησης των ναυτικών, όπως, βιβλιοθήκη, χώρος άθλησης, πισίνα κολύμβησης, συσκευές προβολής ταινιών, επιτραπέζια ή άλλα παιχνίδια, μουσική κτλ.

Επίσης, όλα σχεδόν τα πλοία διαθέτουν σύγχρονες συσκευές επικοινωνιών με τις οποίες ο ναυτικός μπορεί να επικοινωνεί με την οικογένειά του και γενικά με όποιον επιθυμεί, ώστε να διατηρεί την επαφή με τους δικούς του και παράλληλα να ρυθμίζει διάφορα θέματα που ενδεχόμενα τον αφορούν ή τον ενδιαφέρουν.

Πρέπει να τονίσουμε ότι η ευθύνη και οι υποχρεώσεις του ναυτικού προς την οικογένειά του δεν μειώνονται, επειδή ανάμεσα σε αυτόν και τα αγαπημένα του πρόσωπα παρεμβάλλονται συχνά πολύ μεγάλες αποστάσεις και μάλιστα για αρκετό χρονικό διάστημα. Γι' αυτό, η επαφή με την οικογένειά του είναι σημαντική και επιβεβλημένη και πρέπει να συντηρείται και να επιδιώκεται σε κάθε ευκαιρία και με κάθε μέσο.

Επιπρόσθετα, αξίζει ίσως να επισημανθεί ότι οι διαρκείς μετακινήσεις του πλοίου δίνουν την ευκαιρία και τη δυνατότητα στο ναυτικό να επισκέπτεται διάφορα λιμάνια και τόπους, γνωρίζοντας έτσι άλλους ανθρώπους, νέους πολιτισμούς, τεχνολογίες, αξιοθέατα κτλ. Όλα

αυτά, όπως είναι επόμενο, εμπλουτίζουν τις γνώσεις του, προσθέτουν νέα ερεθίσματα και ιδέες και διευρύνουν το πνεύμα του.

Παρ' όλα αυτά, ο ναυτικός, λειτουργώντας όπως φαίνεται συνειδητά ή και από ένστικτο, χωρίς να απορρίπτει τη βασική και θεμελιώδη αντίληψη για το δεσμό του με το πλοίο και τη θάλασσα, έχει και διατηρεί έντονη την τάση της φυγής, για να βρεθεί κοντά στο οικογενειακό και κοινωνικό του περιβάλλον. Αυτό, όμως, όχι μόνο θεωρείται φυσιολογικό, αλλά είναι και επιβεβλημένο για την ανθρώπινη φύση του ναυτικού, καθώς επίσης και για τους δικούς του ανθρώπους που τον περιμένουν στη στεριά και οι οποίοι υπομένουν την απουσία του από το σπίτι.

Η προσωρινή, λοιπόν, διακοπή της εργασίας του ναυτικού στο πλοίο, μετά από κάποιο λογικό διάστημα και η επάνοδός του στο οικογενειακό του περιβάλλον, είναι πολύ σημαντική και αναγκαία, κυρίως μάλιστα στη σημερινή εποχή που, τόσο τα επαγγελματικά καθήκοντα, όσο και η αρμονική συγκρότηση της οικογένειας απαιτούν μεγαλύτερη φροντίδα και περισσότερο σύνθετους ρόλους. Έτσι, δίνεται η ευκαιρία στο ναυτικό «ξεμπαρκάροντας» να προσφέρει στον εαυτό του την απαραίτητη ξεκούραση και, μέσα από αυτή, την ομαλή επαναφορά και προσαρμογή του στην κοινωνία της στεριάς και, σε τελική ανάλυση, να ετοιμαστεί σωματικά και ψυχικά για την επόμενη «θαλασσινή περιπέτεια».

1.3. Διοίκηση του πλοίου - Ιεραρχία και πειθαρχία

Όπως όλες οι επιχειρήσεις, έτσι και το πλοίο διευθύνεται με ιεραρχικό τρόπο και μάλιστα, επειδή τον περισσότερο καιρό βρίσκεται στη θάλασσα μακριά από την άμεση επίβλεψη μιας οργανωμένης κοινωνίας, η διοίκησή του είναι χαρακτηριστική και μάλλον ιδιόμορφη.

Πρώτος στην κορυφή της ιεραρχίας αυτών που εργάζονται στο πλοίο, είναι ο **Πλοίαρχος**, ο οποίος φέρεται και ως εκπρόσωπος του Πλοιοκτήτη, και ασκεί τη γενική εξουσία στο πλοίο. Είναι, από τη νομοθεσία, επιφορτισμένος με μια πληθώρα ευθυνών και καθηκόντων και υπόλογος απέναντι στο νόμο, για την εφαρμογή της έννομης τάξης και της ομαλής συμβίωσης και συνεργασίας όλων όσοι εργάζονται ή απλά επιβαίνουν στο πλοίο.

Ο Πλοίαρχος ασκεί τα καθήκοντά του με τη βοήθεια των **Αξιωματικών**, οι οποίοι έχουν καθορισμένα καθήκοντα, τόσο στον τομέα της Γέφυρας και του καταστρώματος, όσο και στον τομέα του μηχανοστασίου και των γενικών υπηρεσιών. Τους Αξιωματικούς, μπορούμε ίσως να τους παρομοιάσουμε με τους Τμηματάρχες μιας στεριανής Υπηρεσίας ή Επιχείρησης.

Παραπέρα, μια άλλη διαβάθμιση στην ιεραρχία του πλοίου είναι οι **Υπαξιωματικοί**, οι οποίοι θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως Αρχιεργάτες ή Επιστάτες σε ένα συγκεκριμένο Τμήμα του πλοίου, όπως είναι π.χ. ο Μάγειρας στο μαγειρείο, ο Ναύκληρος στο κατάστρωμα κτλ.

Τέλος, η τελευταία βαθμίδα της ιεραρχίας είναι το **Κατώτερο πλήρωμα** του πλοίου, οι απλοί υπάλληλοι δηλαδή, οι Ναύτες, οι Θαλαμηπόλοι, οι Καθαριστές μηχανής κτλ.

Όλοι γενικά οι εργαζόμενοι στο πλοίο είναι πιστοποιημένοι με επίσημο έγγραφο του Κράτους (Ναυτικό φυλλάδιο, Δίπλωμα, Πτυχίο, Άδεια κτλ.) και ασκούν συγκεκριμένα καθήκοντα κάτω από τις διαταγές και τις οδηγίες των ανωτέρων τους. Τα καθήκοντα των εργαζόμενων ναυτικών περιγράφονται αναλυτικά σε ειδικό νόμο, που έχει την επωνυμία **«Κώδικας Ναυτικού Δικαίου»**.

Παίρνοντας υπόψη τις ιδιόμορφες συνθήκες κάτω από τις οποίες γίνεται η ναυτική εργασία και μάλιστα μέσα στον περιορισμένο και σχετικά απομονωμένο χώρο του πλοίου, εί-

να εύκολα αντιληπτό ότι είναι απαραίτητο να υπάρχει πειθαρχία ανάμεσα στους ναυτικούς και υπακοή προς την ιεραρχία.

Σε αρκετές μάλιστα περιπτώσεις, οι ναυτικοί υποχρεώνονται να πειθαρχήσουν υπακούοντας σε εντολές ανωτέρων (με την έγκριση του Πλοιάρχου) να εργασθούν όχι μόνο πέρα από το ωράριό τους αλλά, συχνά, έξω και από τα καθήκοντά τους, προκειμένου να αντιμετωπισθεί κάποια έκτακτη ανάγκη στο πλοίο.

Για όλους αυτούς τους λόγους και επειδή το πλοίο δεν βρίσκεται κοντά σε οργανωμένη κοινωνία της στεριάς, ώστε να ρυθμίζονται με άμεσο τρόπο τα διάφορα εργασιακά και γενικότερα λειτουργικά ζητήματα που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της υπηρεσίας στο πλοίο, γι' αυτό, υπάρχει και εφαρμόζεται ειδική πειθαρχική και ποινική νομοθεσία, η οποία ρυθμίζει τα διάφορα εργασιακά θέματα, αλλά και γενικότερα θέματα πειθαρχίας, με αυστηρότερο τρόπο από ότι στη στεριά.

Όπως ήδη έχει προαναφερθεί, υπεύθυνος για την εφαρμογή της νομοθεσίας καθώς επίσης για τη ρύθμιση και την επίλυση διαφόρων ζητημάτων που προκύπτουν μεταξύ των ναυτικών, σε σχέση με την υπηρεσία τους στο πλοίο, είναι ο Πλοίαρχος. Έτσι, μέσα απ' αυτή τη Νομοθεσία, όπως είναι ευνόητο, προστατεύονται τα ουσιώδη συμφέροντα του πλοίου και, παράλληλα, προστατεύεται και ο ίδιος ο ναυτικός ενώ τιμωρείται αυστηρά όποιος παραβαίνει τις διατάξεις και τους νόμους αυτού του «Ναυτικού Δικαίου».

Ειδικά για το ναυτικό, η ρύθμιση διαφόρων θεμάτων, που έχουν σχέση με την εργασία του στο πλοίο, δεν περιορίζεται στα στενά περιθώρια της δικαιοδοσίας του Πλοιάρχου, αλλά αυτός μπορεί (πριν ζητήσει τη λύση μέσα από την δικαιοσύνη των Δικαστηρίων), να καταφύγει σε μια Ελληνική Προξενική ή Λιμενική Αρχή, ζητώντας την επίλυση του εργασιακού προβλήματος που τον απασχολεί. Πολύ συχνά, οι λύσεις, που δίνονται από τις προαναφερόμενες Αρχές, είναι ικανοποιητικές για όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές και κυρίως για το ναυτικό, ώστε να αποφεύγεται παραπέρα η αναζήτηση λύσης μέσα από τη συνήθως χρονοβόρα διαδικασία των δικαστηρίων.

1.4. Σχέσεις μεταξύ του πληρώματος

Η αποδοτική λειτουργία του πλοίου απαιτεί ομαδική εργασία, πειθαρχία και αυστηρή τήρηση όλων των ναυτικών κανόνων και κυρίως των κανόνων ασφάλειας για την αποφυγή ατυχημάτων.

Το **πλήρωμα του πλοίου** (Πλοίαρχος, Αξιωματικοί, Υπαξιωματικοί και κατώτερο πλήρωμα) είναι μία μικρή κοινωνική ομάδα ανθρώπων, η οποία μάλιστα έχει πολλά κοινά χαρακτηριστικά με την οικογένεια. Κατά συνέπεια, η αρμονική συμβίωση, η συνεργασία και η συναδελφοσύνη μεταξύ των μελών αυτής της μικρής κοινωνίας είναι βασικά και θεμελιώδη στοιχεία, τα οποία και επιβάλλονται για το καλό τόσο των ναυτικών όσο και του ιδίου του πλοίου και των φορτίων ή επιβατών που μεταφέρει.

Οι επαγγελματίες ναυτικοί αναγνωρίζουν αυτή την ιδιομορφία στο πλοίο – επιχείρηση, όπου ζουν και εργάζονται για ένα μεγάλο διάστημα της ζωής τους, και, γι' αυτό, ποτέ δεν αισθάνονται μόνοι και απομονωμένοι. Παρά τη φυσική απομόνωση του πλοίου στο απέραντο πέλαγος ή ακόμα και σε αφιλόξενα λιμάνια, αισθάνονται την ανθρώπινη έλξη προς τη μικρή κοινωνία του πληρώματος.

Ανεξάρτητα από την ειδικότητα, τη θέση και το βαθμό τους στην ιεραρχία του πλοίου, ζουν και ενδιαπώνονται όλοι στον ίδιο χώρο, εργάζονται και διασκεδάζουν μαζί, σχεδόν μοιράζονται μεταξύ τους λίγο από την προσωπική τους ζωή. Έτσι, είναι προφανές ότι το πλήρωμα του πλοίου έχει πολλά κοινά στοιχεία με την οικογένεια. Λειτουργώντας κάτω από τέ-

τοια πρότυπα, τα μέλη αυτής της ιδιόμορφης «οικογένειας» πρέπει να αναπτύσσουν και να διατηρούν μεταξύ τους αισθήματα αλληλεγγύης, σεβασμού, συναδελφοσύνης, αμοιβαίας υποστήριξης κτλ. Κι ακόμα, να πεισθούν ότι πρέπει να λειτουργούν συλλογικά, ώστε η κάθε ενέργειά τους, να υπηρετεί και να ωφελεί ολόκληρο το πλήρωμα, κυρίως μάλιστα στα θέματα ασφάλειας.

Η ευγένεια, επίσης, είναι ένα σημαντικό στοιχείο που πρέπει να διακρίνει το ναυτικό, διότι έτσι δείχνεται και η εκτίμηση για τις ευθύνες, τις ικανότητες και γενικά την προσωπικότητα των άλλων, είτε αυτοί είναι ανώτεροι είτε κατώτεροι ή και ομοβάθμιοι. Με αυτό τον τρόπο, αποδίδεται εκτίμηση στο βαθμό, αλλά και στην ηλικία και στην πείρα του συναδέλφου ναυτικού.

Όταν ανάμεσα στο πλήρωμα υπάρχει αμοιβαία κατανόηση και πνεύμα καλής συνεργασίας, τότε ξεπερνιούνται ευκολότερα ή και αποφεύγονται τυχόν ανωμαλίες κατά την εκτέλεση της εργασίας.

Το πλοίο είναι ένας διεθνής χώρος εργασίας, τόσο ως παραγωγική μονάδα, όσο και ως χώρος επαγγελματικής δραστηριότητας και, επομένως, η ύπαρξη συναδελφοσύνης και η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων, τουλάχιστον ανάμεσα στα μέλη του πληρώματος, θεωρούνται στοιχεία πρωταρχικής σημασίας.

Κατ' αρχάς, να τονίσουμε ότι τα σημερινά πληρώματα των πλοίων είναι, κατά κύριο λόγο, «πολυεθνικά» κι αυτό σημαίνει ότι πρέπει να καταβάλλεται συνεχής προσπάθεια, από το σύνολο των υπηρετούντων, για να τηρείται «εργασιακή ισορροπία» και καλή όσο και αρμονική σχέση ανάμεσα στο πλήρωμα. Ιδιαίτερη μάλιστα προσοχή χρειάζεται στην περίπτωση που, μεταξύ των ναυτικών, υπηρετούν αλλοδαποί προερχόμενοι από φτωχές χώρες και ειδικά «έγχρωμοι» οι οποίοι, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να θεωρούνται «κατώτεροι» φυλετικά. Οποιαδήποτε κι αν είναι η εθνικότητα ενός ναυτικού που ανήκει στο πλήρωμα του πλοίου και εκτελεί νόμιμα και ευσυνειδήτητα τα καθήκοντά του, πρέπει να έχει την ίδια μεταχείριση και, συχνά μάλιστα, την επιπρόσθετη καθοδήγηση, μέσα από συναδελφικά πρότυπα, ώστε να «προσαρμόζονται» κι αυτοί στο γενικότερο πνεύμα της συλλογικής προσπάθειας για καλύτερο αποτέλεσμα, τόσο στον τομέα της εργασίας όσο και στον τομέα της ασφάλειας.

Πέρα απ' αυτά, οι ναυτικοί ενός πλοίου είναι υποχρεωμένοι, από τη φύση της εργασίας τους, να συνεργάζονται περιστασιακά με ανθρώπους που θεωρούνται, κατά κάποιο τρόπο, «ξένοι» προς το πλοίο, όταν αυτό προσεγγίζει στα διάφορα λιμάνια για φορτοεκφόρτωση ή για άλλο λόγο.

Αυτοί οι άνθρωποι ασκούν από την πλευρά τους κάποια επαγγελματική δραστηριότητα, για λογαριασμό του πλοίου και για λογαριασμό οποιουδήποτε έχει συμφέροντα απ' αυτό. Γι' αυτό το λόγο έρχονται στο πλοίο και προσπαθούν να κάνουν τη δουλειά τους συνεργαζόμενοι αποκλειστικά με τους αρμόδιους του πλοίου στον αντίστοιχο τομέα.

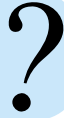
Ενδεικτικά αναφέρονται ο Πλοηγός, ο Πράκτορας, ο Ναυλωτής, ο Φορτωτής, ο υπεύθυνος της φορτοεκφόρτωσης (Στοιβαδός), οι εργάτες της φορτοεκφόρτωσης, οι υπεύθυνοι ανεφοδιασμού κτλ. Επίσης οι διάφοροι Επιθεωρητές, οι εκπρόσωποι Κρατικών Αρχών (Λιμεναρχείου, Τελωνείου, Υγειονομείου, Αστυνομίας), οι εκπρόσωποι συνδικαλιστικών, ασφαλιστικών ή άλλων οργανισμών κτλ. ακόμα και οι απλοί επισκέπτες.

Αυτό είναι και ένα στοιχείο από το οποίο φαίνεται η πληθώρα ανθρώπων και Υπηρεσιών που συμμετέχουν ή εμπλέκονται στις θαλάσσιες μεταφορές, πέρα από το πλήρωμα του πλοίου.

Τονίζεται, λοιπόν, ότι και σε αυτή τη φάση της ναυτικής εργασίας τους, οι Ναυτικοί πρέπει να συνεργάζονται άπογα με οποιονδήποτε έρχεται στο πλοίο, μέσα στο πλαίσιο της κοινής προσπάθειας που πρέπει να καταβάλλεται για την επιτυχή, ασφαλή και αποδοτική εκμετάλλευση του πλοίου.

Ερωτήσεις επανάληψης:

1. Προσπαθήστε με λίγα λόγια να προσδιορίσετε το εργασιακό και επαγγελματικό περιβάλλον του ναυτικού.
2. Ποια είναι τα σοβαρότερα στοιχεία που κατατάσσουν το ναυτικό επάγγελμα στα «σκληρά» και δύσκολα επαγγέλματα;
3. Πώς κυλάει το 24ωρο του ναυτικού;
4. Γιατί υπάρχει ιεραρχία στους εργαζόμενους ναυτικούς, ποια είναι η μορφή της και ποιος είναι ο ανώτερος όλων;
5. Με ποιους τρόπους ο ναυτικός διατηρεί την επαφή με την οικογένειά του;
6. Ποιος είναι ο ουσιαστικός ρόλος και τα οφέλη από τη συναδελφοσύνη μεταξύ των ναυτικών;
7. Γιατί η εργασία στο πλοίο διέπεται από ισχυρούς Κανονισμούς;

Δραστηριότητες:

1. Όταν βρεθείς μέσα σε ένα πλοίο, προσπάθησε να διακρίνεις αν υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στους εργαζόμενους σε αυτό.
2. Ρώτησε ένα ναυτικό να σου περιγράψει πώς βλέπει τη δουλειά του, και πώς τη συσχετίζει με την οικογένειά του και την κοινωνία.
3. Ρώτησε πέντε ανθρώπους, που ασκούν διαφορετικό επάγγελμα, να σου μιλήσουν για τη δουλειά τους και να τη συγκρίνεις με αυτή του ναυτικού. Να σημειώσεις στη συνέχεια τα «υπέρ» και τα «κατά» και να επιχειρήσεις μια σύγκριση μεταξύ τους.
4. Ερεύνησε, ανάμεσα στους ναυτικούς, πώς αποδεικνύεται η ιδιότητά τους ως ναυτικού, καθώς και η επαγγελματική τους ικανότητα.

